

Kulturvission for Kongens Enghave, 2019

Siden Bydelsplanen blev publiceret i 2017 af Kongens Enghave Lokaludvalg, er der sket en rivende udvikling i bydelen, så planen har trængt til en opdatering. Vores bydelsplan var grundigt gennemarbejdet, og meget kan stadig bruges, så derfor omfatter nedenstående alt fra bydelsplanen, som stadig er relevant, suppleret med ting, vi senere har skrevet i høringssvar samt andre udtalelser. Det hele er opdateret og det sproglige udtryk pudset af.

Vi vil i det følgende ofte anvende 'Sydhavnen' som bydelens navn i stedet for 'Kgs. Enghave', idet dette er den folkelige betegnelse for bydelen.

Kgs. Enghave har på ganske få år næsten fordoblet indbyggertallet med den hastige udvikling vi ser i det nye boligbyggeri på Sluseholmen, Teglholmen og Frederiks Brygge. Indtil 2004 var disse dele af bydelen et rent industri- og erhvervsområde, og i løbet den næste halve snes år forventes samtlige grunde at være bebygget.

Siden 2005 har tilvæksten i befolkningstallet i vores bydel været på ca. 10.000 indbyggere. Væksten i Sydhavnen har haft en langt større stigningstakt end i resten af København, hvor befolkningen er vokset med 10,05 %. Ifølge Københavns Kommunes egen prognose vil befolkningsforøgelsen i Sydhavnen i de næste par år ligge på 16,56 %, og det sker primært i nybyggeri på Sluseholmen, Teglholmen og Frederiks Brygge. En så hurtig byudvikling i København kan sammenlignes med, da man udbyggede brokvartererne efter 1870 og frem til 1940, og hvor vores bydel også blev befolket. Vi er i dag en bydel i hastig forandring, og mange nye indslag har fundet vej til Sydhavnen – lokale kunstgallerier, Sydhavn Teater, Aalborg Universitet med dets forskning og omkring 5000 unge studerende for at nævne nogle få.

Sydhavnen er i dag meget forskelligartet både hvad angår bebyggelserne og de mennesker, der bor her, og det stiller store krav at få de forskellige dele til at fungere sammen. De fysiske barrierer der opdeler bydelen – Sydhavnsgade, jernbanedæmningen og P. Knudsensgade – medvirker til en opsplitning som vi ikke ønsker. Kongens Enghave Lokaludvalg arbejder for en sammenbinding af de forskellige delområder, som Sydhavnen består af. Det er nødvendigt for at området skal kunne fungere som en sammenhængende og bæredygtig bydel. Samtidig vil vi bevare den sociale rummelighed, som findes her og som vi sætter meget højt. Ifølge Københavns Kommunes udviklingsplan betragtes bydelen endda som "udsat" med væsentligt flere sociale problemer end resten af København. Det er "det gamle Sydhavn", der betragtes som udsat, hvorimod de nybyggede områder huser mennesker med større økonomiske og uddannelsesmæssige resurser. At Sydhavnen dels er meget forskelligartet og dels rummer store sociale problemer, vanskeliggør selvfølgelig arbejdet med at få bydelen gjort sammenhængende. Vi er glade for og stolte af den mangfoldighed, som forskelligheden også skaber, og hvor der er og skal være plads til alle

Bydelen favner et aktivt kulturelt vækstlag, en meget karakteristisk selvopfattelse og såvel velfunderede foreninger, spirende netværk og løst organiserede forbindelser.

Det er vigtigt for os at der i de nye boligområder, som samtidig oplever et babyboom, også opstår et levende miljø på linje med, og sammen med, miljøet i den ældre del af bydelen. Det må indebære gode indkøbsmuligheder, nødvendig institutionsdækning, udfoldelsesmuligheder ift. kultur, idræt og byrum hvor både unge og voksne har lyst til at samles og opholde sig.

Vi tilstræber stor social integration i bydelen, og dermed også på tværs af grænsen mellem den gamle del af Sydhavnen og de nye byområder med Teglnholmen, Frederiks Brygge og Sluseholmen. Ved at fremme en større social integration øges den lokale og sociale sammenhængskraft så borgere bliver mere trygge, såvel som mere omsorgsfulde overfor hinanden og overfor byens rum. På det kulturelle område vil vi tilstræbe at fremme en fælles identitet og glæde over bydelens værdier og historie.

Lokalt forankrede kulturelle fyrtårne

Sydhavnen har en sammensat befolkning bestående af børnefamilier, teenagere, studerende, borgere i udsat livssituation og pensionister og plejehjemsbeboere. De forskellige borgergrupper har selv sagt forskellige behov og forventninger til kulturelle tilbud og mangfoldigheden af dem. Derudover er der hensyn som fremkommelighed for dårligt gående og kørestolsbrugere samt børnefamilier med små børn.

Sydhavnen rummer kulturelle fyrtårne, der hver især legemliggør aspekter af det københavnske og danske kulturliv – foreningsidræt i f.eks. Bavnehøjhallen og på skolerne, bådklubber både i det gamle Sydhavnen og ved Holmene og Frederiks Brygge. Karens Minde Kulturhus, Børnekulturstedet, Sydhavnens Bibliotek, Børnenes Dyremark, Sydhavn Teater og Kvartershuset er aktive og levende kulturinstitutioner. Tilsammen tegner ovenstående et billede af en bydel med mange tilbud. Udfordringen er spredningen af de forskelligartede kulturelle tilbud, da størstedelen af dem findes i det gamle Sydhavnen, mens de nye boligområder savner tilbud.

Børn og ældre

I hver sin ende af aldersskalaen finder vi Børnekulturstedet Karens Minde og Kvartershuset.

I **Børnekulturstedet** tilbydes der hold inden for billedkunst, dans, teater, rytmik og sy og design. Stedet indgår i partnerskab omkring en række større arrangementer, bl.a. det tilbagevendende Kultur for en Tudse, der henvender sig til børn og deres forældre, som Lokaludvalget støtter. Børnekulturstedet står desuden i spidsen for FerieCamp med aktiviteter for skolebørn i de store ferier. Et koncept der har vundet stor tilslutning på kort tid i en bydel med gennemsnitlig lavere indtægt end de resterende bydele i Københavns Kommune. Lokaludvalget vil arbejde for en permanent sikring af denne aktivitet. Børnekulturstedet bidrager med sine tilbud til børn og unge og med sin driftsform med tilskud fra kommunen og private fonde til at værne om den sociale sammenhængskraft.

Kgs. Enghave Lokaludvalg støtter, at Børnekulturstedet Karens Minde får midler til at projektere og indrette arealer i **Pladehallen** på Frederiks Brygge til kulturelle formål

for børn, unge og andre i bydelen. Lokaludvalget har tidligere overfor kommunen understreget det store behov for kulturelle aktiviteter i de nye kvarterer i Sydhavnen, som kan imødekomme beboernes behov for et levende kultursted. Børnekulturstedet har et stort problem med at få plads indenfor de eksisterende rammer på Karens Minde, der er blevet for små som følge af det stigende antal småbørnsfamilier i bydelen. Dette vil planerne med Pladehallens indretning til alsidige kulturaktiviteter bidrage til at løse. Vi har stor tillid til at Børnekulturstedets ledelse vil være i stand til at udfylde rammerne i Pladehallen med aktiviteter for børn, som nu står på de overfyldte ventelister. Børnekulturstedets vision om Pladehallen som et åbent kultursted, der også kan favne andre aktører og aldersgrupper, kan vi tilslutte os, ligesom intentionen om at skabe børneaktiviteter såvel i Pladehallen som på Karens Minde, som begge steder kan tiltrække borgere fra såvel det nye som det gamle Sydhavnen, ligger meget fint i tråd med lokaludvalgets prioriterede mål om at binde disse dele af Sydhavnen sammen.

Kvartershuset er etableret af AKB Københavns lokale boligafdelinger og tilbyder bl.a. udlejning af lokaler til boligafdelingerne til favorable priser og vilkår. Kvartershuset og dets satellit Kvartershytten har vigtige aktiviteter for seniorer med spisning, udflugter og motionstilbud. Lokaler i Tranehavegård benyttes også.

I 2016 blev Kvartershuset renoveret og indrettet med nye funktioner, bl.a. Minilegeland for børn, som bl.a. er åbent hver uge et par eftermiddage og i weekenderne. Kvarterhuset har hovedsageligt beskæftiget sig med den ældre del af Sydhavnen, men har nu åbnet en del af sine lokale op for de yngre beboere i Sydhavnen/ Kgs. Enghave.

Sydhavnens skoler

De tre skoler, Bavnehøj Skole, Ellebjerg Skole og Skolen i Sydhavnen, er placeret i de tre forskellige områder, der udgør Sydhavnen. Tilsammen kan de danne ramme om kulturelle satellitter i de tre bydelsområder, som uden for skoletiden kan lægge kvadratmeter til ovenstående aktiviteter og på samme tid åbne skolerne op, skabe grobund for lokalt forankrede kulturelle og mangfoldige aktiviteter og tiltale forskellige borgergrupper. Et forslag kunne være at indføre nøglekort til lokale foreninger, så de kan benytte skolernes lokaler efter skoletid. Vi ser også frem til det nye skolebyggeri på Sluseholmen og de muligheder det åbner for kulturelle aktiviteter.

Sydhavn Teater

Kongens Enghave Lokaludvalg har fulgt Sydhavn Teater siden etableringen for fem år siden med stor interesse, og vi er fremdeles positive overfor dette. I den forløbne tid har teatret udvist meget stor opfindsomhed og initiativrigdom, og gjort Sydhavn Teater til en dynamisk og innovativ scene. Vi mener det er velfortjent, at teatret har opnået status som "Lille storbyteater". Sydhavn Teater har vist stort lokalt engagement til gavn for bydelen, hvilket vi er meget glade for. Teatret har også markeret sig bemærkelsesværdigt i det Københavnske teaterliv med flotte anmeldelser, og det har et godt netværk i det øvrige Danmark, og indgår i en international interaktion med scenetalenter i store dele af Europa. Sydhavn Teaters største udfordring på nuværende tidspunkt er vel at finde et egnet fast spillested, da det hidtil har været nødt til at

opføre stykker under særdeles primitive forhold. Et fast spillested vil kunne frigøre ressourcer, som teatret kan anvende kreativt i sin produktion, og det vil sikre scenearbejderne rimelige arbejdsvilkår.

Kongens Enghave Lokaludvalg har siden sin Bydelsplan fra 2010 haft et ønske om en renovering af **Østre Kapel** på Vestre Kirkegård og en indretning af bygningen til helårskulturinstitution. Bygningen fra 1913 af arkitekt Holger Jacobsen er kendt bevaringsværdig, men den har stået ubenyttet og forsømt i henved 70 år. Denne arkitektoniske perle fortjener en mere fremtrædende rolle, og vi finder den egnet som et center for kulturaktiviteter. Det vil være et bidrag til at afhjælpe det store udækkede behov for kulturudbud, som er fulgt af fordoblingen af bydelens indbyggertal.

Sydhavn Teater virker til gavn for såvel bydelen som for det københavnske teaterliv, og vi ser meget gerne, at det får mulighed for at etablere sig med et fast spillested i Østre Kapel.

Sydhavnen Bibliotek

Det lokale bibliotek er beliggende i Karens Minde Kulturhus i det centrale Sydhavnen. Det har en god tradition for at lave forskellige udadvendte arrangementer, som bogklubber, strikkecaféer og frøbibliotek, børneaktiviteter og forfatterarrangementer og andre lignende tiltag. Biblioteket indledte som en del af Bibliotekspakken 2017 en indsats, hvor de tog ud til lokale dagsinstitutioner, læste højt og formidlede børnelitteratur til pædagoger og børnene. I en udsat bydel som Sydhavnen er sådanne opsøgende indsatser essentielle for at udbrede og udnytte det lokale biblioteks litteraturskat, dets bibliotekarers og kulturmedarbejderes kompetencer. En anden fordel er, at muligheden for at binde de tre områder i bydelen sammen og lade borgerne mødes på tværs af, hvor de bor, er en af de store kvaliteter ved biblioteket som kulturinstitution.

Den betjente åbningstid blev i 2015 indskrænket til 18 timer ugentlig og der indførtes ubetjent adgang bl.a. i aftentimerne. Nu påtænker kommunen yderligere indskrænkning af den betjente åbningstid, men konsekvensen er, at der er mindre interaktion mellem borgere og bibliotekets medarbejdere. Derfor er det essentielt at indsatser som besøg på dagsinstitutioner eller dagsinstitutioners besøg på biblioteket fortsætter i Sydhavnen, samt at der gennemføres læsekampagner for skolebørn. Sammen med Vesterbro ligger Sydhavnen i den lave ende med 144 børnelånere pr. 1.000 indbyggere – sammenlignet med f.eks. Brønshøj med 175 pr. 1.000 indbyggere (kilde: Børnelånere i 2016 fordelt på bydel: Bibliotekspakken februar 2017).

Det stærkt stigende befolkningstal i Sydhavnen udgøres i vid udstrækning af unge familier, og det medfører et stigende behov for en udbygning af børnebiblioteket hos os. Sådanne udbyggede faciliteter vil kunne udnyttes optimalt, fordi biblioteket har til huse i samme bygning som vores Børnekultursted og derfor kan regne med en synergieffekt.

Karens Minde Kulturhus

Karens Minde kulturhus har en unik historie, og initiativet til Kulturhusforeningen og indretningen af den smukke, gamle bygning til kulturhus stammer fra lokale beboere. Kulturhuset drives med kommunalt tilskud af Karens Minde Kulturhusforening, og er dermed et af Københavns få brugerstyrede kulturhuse.

Karens Minde er et meget benyttet lokalt tilbud, der tiltrækker borgere i nærområdet, men også fra de andre områder af bydelen. Dette understøttes af, at det er det eneste tilbud af den art i bydelen, og at det er under samme tag som biblioteket og Børnekulturstedet. Café, koncerter, teater og debat er blandet kulturhusets mange tilbud, og det huser også nogle af bydelens foreninger. Lokaler lejes ud til fester, møder og kurser, og på den lune årstid er der dans i Dansepavillonen, Sydhavns Festival, 1. maj-fest og Sankt Hans arrangement, der hvert år samler mange mennesker.

En ny servicebygning med toilet, lager og anretterkøkken til udendørs arrangementer er opført ved Dansepavillonen, og Kulturhuset er i gang med en større ombygning, som omfatter fælles indgangsparti med indgang fra Wagnersvej. Det griber ind i køkken og bar. Kulturhusforeningens vision er bl.a. at være Sydhavnens førende aktør på det kunstneriske og kulturelle område for hele bydelen, men rækker også ud over Sydhavnens grænser og engagerer sig gerne i aktiviteter med kant. Huset ønsker en ny større bygning til musik og performance, da de nuværende pladsforhold er begrænsede. Lokaludvalget bakker op om disse visioner.

Sportsaktiviteter

Syv foreninger har hjemsted i **Bavnehøj Idrætsanlæg og Friluftbad** med bl.a. aktiviteter som fodbold, håndbold, volleyball, kampsport mm. Der er en sportshal med omklædningsrum, hvoraf to i en nybygning, som er taget i brug i 2016. Udendørs er der fodboldbaner, bl.a. en kunstgræsbane. Anlægget ligger i Bavnehøj, der er nabo til Vesterbro og det benyttes derfor af beboere fra begge bydele. Friluftsbadet blev renoveret for få år siden og er meget besøgt i løbet af åbningstiden. Klubberne i bydelen har udtrykt ønske om en ny multihal til volleyball og badminton.

Valby Idrætspark er et andet meget benyttet område til fritidsaktiviteter, som borgere fra Sydhavnen ligeledes deler med en anden bydel, nemlig Valby. Det er sandsynligvis det anlæg, som størstedelen af sportsinteresserede borgerne fra bydelen benytter og er også hjemsted for bydelens populæreste boldklub BK Frem, men det ligger i Valby tæt på vores bydel. Ud over de udendørs sportspladser – flere med kunstgræs og aftenbelysning – rummer Valby Idrætspark Hafniahallen med en stor alsidighed af indendørs baner. I Kongens Enghave følger vi Valby Lokaludvalgs arbejde for at udvikle en helhedsplan for Valby Idrætspark og et nyt muligt fodboldstadion, og vi bakker det i høj grad op.

Der er et efterslæb på rammer i bydelen til indendørs sportsaktiviteter, der kan facilitere de lokale idrætsforeningers aktiviteter. I foråret 2017 har Kultur og Fritidsforvaltningen fremlagt forslag om en **ny sportshal**, som skal ligge tæt ved den nye kirke på Teglholmen. Som det ser ud nu, er der i de nye boligområder kun de faciliteter børnehuset på Støberigade tilbyder, når ikke de benyttes af skolen og børneinstitutionen. På det nærliggende DSB-banetræn har Vesterbro lokaludvalg en

vision om indretning af en park med flere idrætsfaciliteter. Kongens Enghave Lokaludvalg støtter helhjertet op om dette, da det vil kunne komme rigtig mange af vores beboere til gode.

Udover idrætshaller og friluftsbad er der ved Sluseholmen anlagt et havnebad, **Koralbadet**, som er meget brugt. Københavns kommune har luftet planer om en ny svømmehal i bydelen, og det ser lokaludvalget meget gerne og håber, man kan finde en egnet placering.

Valbyparken og den ny strand

Vi sydhavnere er så heldige, at vi har en af Danmarks største parker helt tæt på os. Den har nu eksisteret i 60 år, og det er ingen alder for en park. Derfor er der også stadig brug for at udvikle den. Da parken er delt mellem vores og Valbys lokaludvalg har vi indgået et fast samarbejde med vores nabo om en udviklingsplan for parken. Kommunen er i færd med at anlægge en strand, og også den samarbejder de to lokaludvalg om i dialog med kommunen.

Borgerdialog

Lokaludvalget lægger meget vægt på lytte til borgernes idéer. På kultur- og idrætsområdet er det Kulturudvalget, som gør en indsats. Det gør vi dels gennem borgermøder, indslag i lokalpressen, og igennem dialog med kulturaktører i bydelen, som vi inviterer til en kort præsentation og idéudveksling ved hvert af vore månedlige møder. Det giver os mulighed for at følge med i, hvad der rører sig, fortælle om vores idéer og støttemuligheder og i øvrigt for at netværke. Skulle nogen have behov for en dialog, hører vi gerne fra jer gennem vores sekretariat – se <http://kongensenghavelokaludvalg.kk.dk>